

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate sprejema upravnništvo v Katoli. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopis se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Semeziških ulicah št. 2, 1., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Pe pošilj prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta 13 —
četrt 6 — 50
mesec 2 — 20.

V upravnštvu prejemam:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta 10 —
četrt 5 —
mesec 1 — 70.

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 160.

V Ljubljani, v torek 16. julija 1901.

Letnik XXIX.

Kranjski deželni zbor.

(XIII. seja dne 16. julija.)

Deželni glavar pl. Detela otvori sejo ob 1/10. uri; vlado zastopa dež. predsednik baron Hein.

Železnice.

Posl. baron Schwegel nato stavi in utemeljuje naslednji nujni predlog: 1. Vladi se priporoča zgradba železnice od Tržiča do Kranja; 2. zgradba železnice od Trebnjega do Št. Janža; 3. dež. odbor naj stori potrebne priprave za ostale lokalne železnice, ki bi bile potrebne v deželi; 4. dež. odbor se pooblašča v ta namen najeti sposobno osebo, ki bi naredila priprave; v ta namen se dovoli 10.000 kron kredita; dež. odbor se pooblašča, da sme dajati primerne podpore osebam, ki bi delale priprave za potrebne železnice v deželi.

Dr. Majaron utemeljuje resolucijo, naj bi se Idrja zvezala z obstoječimi železnicami.

Posl. Šubič priporoča železnično zvezo Škofje Loke z Idrjo ali sv. Lucijo.

Posl. Božič izraža željo, naj bi se podaljšala vipavska železnica skozi braniško dolino ob vodi Raševi mimo Senožeč do Postojne.

Posl. Pakiž naglašja potrebo železnice od Zlebiča do Sodražice. Ta daljava znaša okoli 10 kilometrov. Blaga pa se iz sodraške doline na leto izvozi do 2000 vagonov. Zato naj bi se merodajni faktorji bavili z vprašanjem, kako bi bilo mogoče zgraditi železnico do Sodražice.

Posl. Pfeifer naglašja, da je že večkrat v dež. zboru in tudi letos v državnem zboru naglašal življensko potrebo, da se vendar enkrat podaljša dolenska železnica preko Belekrajine.

Današnji predlog, katerega toplo podpira, daje govorniku povod toplo priporočati zgradbo belokranjske železnice.

Pri tej priliki na srce polaga dež. odboru, da on pri vladi izposluje izdatno podporo za to železnico, z ozirom na neugodno stanje naše dežele, ki se vsled raznih nezgod in katastrof nahaja tako rekoč v finančijem izjemnem stanju, in ker je dežela žrtvovala

nepričakovano mnogo za dolensko železnico, in še žrtvuje, tako da je opravičeno, da se vlada ozira na te okoliščine pri financiranju belokranjske železnice.

Poslanec Lenarčič poroča o rešitvi zakonov.

Sirotinske blagajne.

Pri poročilu o sirotinskih ustanovah sproži poslanec Žitnik vprašanje glede sirotinskih blagajnic. Kakor znano, je cesarska naredba z dne 9. novembra 1858 ustanovila podlago za skupne sirotinske blagajne. Te blagajne imajo namen, da varujejo koristi sirot in z gotovino pospešujejo kmetijski realni kredit. Paragraf 11. dotične cesarske naredbe določa, naj se preostanki skupnih sirotinskih blagajnic porablajo kot dopolnilni zaklad v pokritje mogočih izgub. Ta naredba je bila sicer objavljena v vseh kronovinah, toda skupne sirotinske blagajnice so se ustanovile le na Češkem, Moravskem, v Šleziji, na Niže-Avstrijskem, na Gor. Avstrijskem, v Galiciji, Bukovini in pri enem sodišču na Selnograškem; posebno lepo so se ti zavodi razvili v prvih štirih deželah. Leta 1898 so aktivna teh blagajnic znašala 134.310.731 gld., dopolnilni zakladi pa 21.125.695 gld. Že leta 1895 je vis. osrednja vlada razmišljala, ali bi ne kazalo upravne preostanke porabiti v druge namene. Predložila je res. državnemu zboru načrt zakona, po katerem naj bi se s primernim delom teh preostankov osnoval poseben zaklad za sodiška in davčna poslopja. Proti tej uporabi pa so se čule mnoge pritožbe in vlada je načrt zakona umaknila. Dne 19. januarja 1897 pa je zbornica sklenila nov načrt z določilom, da se delni prihranki rezervnih zakladov odkazejo deželam v dobrodelne namene, osobito za zgradbe in vzdrževanje sirotišnic. Letos je vlada predložila tak načrt zakona, ki pa se ozira le na sedem kronovin. Poslanska zbornica je ta načrt z malo izpremembo vsprejela. Po tem načrtu bi že zdaj Niže-Avstrija dobila na leto 226.861 gld. za vzgojo sirot in zapuščenih otrok, Češka 247.376 gld., Moravska 187.066, Šlezija 33.264 gld. itd.

Poslanska zbornica pa je sklenila tudi več resolucij. Zadnja resolucija naglašja, naj

bi se take skupne sirotinske blagajne ustanovile tudi v onih kronovinah, kjer jih še ni. Tu na Kranjskem jih nimamo. Jaz sicer v trenutku ne vem, pravi govornik, koliko znašajo na Kranjskem dotične gotovine pri posameznih sodiščih, a brez njih gotovo nismo in svoto je mogoče dognati. Ker bi si s časom odprli tukaj če tudi neznamen vir dohodkov za vzgojo revnih sirot in zapuščenih otrok, zato naj visoka zbornica blagovolji vsprejeti naslednjo resolucijo: »Deželnemu odboru se naroča, naj vse potrebno ukrene, da se tudi na Kranjskem ustanove skupne sirotinske blagajne.«

Resolucija se vsprejme.

Poročevalec Lenarčič predlaga resolucijo, naj bi deželni zbor sklenil zakon o razlastitvi za napravo in obrat električnih daljnovodov.

Deželna prisilna delavnica.

Poročevalec Kušar. Začetkom leta 1899 je bilo v prisilni delavnici 66 domačih in 227 tujih prisiljencev, koncem leta je v zavodu ostalo 70 domačih, 224 tujih. Zasluzki prisiljencev so znesli 63.253 K 83 h. Leta 1900 je 40 prisiljencev delalo na Jesenicah, 40 pri uravnavi Mirne. — Poročilo se vzame na znanje. Ob enem pa zbornica sklene, naj se v prisilni delavnici vpelje hišni red, ki naj se izdela od deželnega odbora v sporazumu z deželno vlado. Izdajo naj se tudi službena pravila.

Deželni dobrodelni zavodi.

Ker so poročila o teh zavodih že obsežena v računskih zaključkih, zato se poročilo vzame na znanje. Omeniti pa je vredno, da je bilo leta 1899 v tujih bolnicah oskrbovanih 2707 kranjskih pripadnikov. Stroškov je bilo 66.466 gld. 15¹/₂ kr. Poročilo se vzame na znanje, kakor tudi o muzeju in različnih stvareh.

Deželni uradniki in volitve.

Dr. Tavčar poroča o predlogu barona Schwegla, naj se deželnim služabnikom odtegne pasivna volivna pravica, ter navaja približno iste razloge, kakor predlagatelj.

Posl. dr. Majaron obširno pobija ta predlog in navaja razne razloge proti predloženemu zakonu.

Za glasovanje je bilo treba tri četrtine poslancev navzočih. Za zakon jih je glasovalo 27, dva proti, ostali so se odstranili. Zakon je obveljal tudi v tretjem branju.

Prošnje.

Prošnja županstva v Dolih za podporo k vzdrževanju obč. ceste Dole-Rovte se s priporočilom izroči dež. odboru v rešitev.

Filharmoničnemu društvu v Ljubljani se za tekoče leto dovoli 1000 K, za prihodnji dve leti po 800 K podpore.

Dacarji.

Posl. Hribar v imenu fin. odseka poroča o resolucijah posl. Žitnika glede dacarjev, ter nasvetuje: Dež. odbor naj pač pravočasno odpove dacarjem, katere bo moral s 1. sept. izpustiti iz dež. službe. Glede pokojninskega pravilnika in zaklada pa ni mogoče preje sklepati, dokler se dacarske službe stalneje ne uravnajo. To pa bi bilo mogoče, ako dežela dobi stalno v zakup državno užitnino. Sedaj pa naj se pokojninski zaklad nabira, po potrebi pa naj se dacarjem dajejo primerne podpore.

Zimska kmetijska šola za Gorenjsko.

Z ozirom na sklep deželnega zbora v 14. seji z dne 3. maja 1900 glede ustanovitve deželne kmetijske šole za Gorenjsko prišel je deželni odbor, izvršuje ta nalog, potrebna poizvedovanja, da bi dobil v to svrhu primerno posestvo. Že v lanskem poročilu predložil je deželni odbor o takratnem svojem poizvedovanju natančno poročilo.

Z ozirom na razpravo, ki se je vršila v finančnem odseku kakor tudi v deželnem zboru, odločil se je deželni odbor, povabiti posestnika nekega v Gorjah pri Bledu ležečega in kakor je videti prikladnega posestva, da se izjavi, ali je pripravljen, dati deželi v zakup, oziroma ji prodati svoje posestvo, da se ondi ustanovi nova kmetijska šola, in katero zakupnino, oziroma kupnino bi zahteval za to.

Na ta poziv izjavil se je dotični posest-

LISTEK.

Med romanskimi národi.

Popotni spomini iz Italije, Španije, Francije in Švice. Piše Jos. Lavtižar.

(Dalje.)

Prostorna rodanska dolina je videti zelo obljudena; zato je tudi oskrbljena z vgodno zvezo, kajti na obeh bregovih reke se vije železnica.

Pri pogledu mesta Avignon in njegovega mogočnega gradu na višini se spomnim dobe od 1305 do 1376, ko so stolovali cerkveni poglavarji prav v tem gradu, živeli v takozvani 70 letni babilonski sužnosti.

Ko je bil namreč vsled vpliva francoskega kralja Filipa „Lepega“ izvoljen za papeža nadškof iz Bordeaux z imenom Klemen V., si je le-ta nekaj iz političnih vzrokov, nekaj tudi iz ljubezni do svoje domovine izbral sedež v Avignonu. Kardinali so ga prosili, naj se preseli v Rim, v staro in pravo papeževo stolnico, toda zastoj. Klemen in še šest njegovih naslednikov je bivalo v Avignonu; lahko si mislimo, da ne v prid cerkvi.

Papeštvo je dobilo pred svetom francoski značaj in raztrgala se je edinstvo, vezoča druge narodnosti z Rimom. Slednjič dobi Gregor XI. toliko poguma, da otrese francosko premoč ter se preseli v Rim l. 1376. Razkol, ki je nastal vsled tega, da sta bila sedaj dva papeža, izmed katerih ljudstvo ni videlo, kateri je pravi, eden v Rimu in eden v Avignonu, k sreči ni trajal dolgo časa.

Ob desnem bregu Rodana se vidijo Sevene (Cevennes) z najvišjim vrhom Mont Mezenz (1754 m.) Prav lepa okolica je med mestoma Valence in Vienne; vse kaže, da vlada tu blagostanje; kamor pogleda oko sami vinogradi. Koliko se mora pridelati žlahtne kapljice v dobrih letinah, saj je znano, da je Francija najrodovitnejša vinska dežela na svetu.

Bližje smo Lyona, bolj se množe poslopja, zlasti tovarne, kajti Lyon je v pravem pomenu velikanska tovarna. V njem biva nad stotisoč samih delavcev, ki se pečajo s tkanjem svile. Kot prvo mesto za Parizom slovi tudi zaradi vgodne lege med rekama Rodan in Saone, ki se stekata ob spodnjem koncu skupaj. Mnogo mostov veže mestne oddelke enega z drugim. Hodil sem

iz ulic v ulice, s trga na trg, a dalje in dalje se odpirajo nova predmestja.

Glede stare zgodovine bi skoro trdil, da izvzemši Rim ni lahko dobiti kraja, kjer se je kazal heroizem v taki meri kakor pri prvih kristijanah v Lyonu. Že v drugem stoletju po Kristu najdemo veliko krščansko občino, katero je vodil krog leta 150 škof sv. Fotin in njegov naslednik sv. Irenej († 202). Katakombe prastare cerkve v predmestju sv. Ireneja pričajo, da so tekli potoki krvi, katero so prelili ob vladanju rimskih imperatorjev tukajšni kristijani. Na stenah se čita veliko imen mučencev, a nad vse značilen je dostavek: *Irenaeus et cum eo plus quam XIX. millia*, t. j. Irenej in z njim več kot 19 tisoč. Torej višji pastir in v njegovi družbi toliko tisoč zvestovanih ovčic je prestalo grozovito smrt za sv. vero!

Na zapadni strani mesta je raztegnen podolgastr hrib, ves obzidan s hišami. Med njimi kraljuje slavnoznana štiristolpna Marijina cerkev „Notre Dame de Fourvières“ (Forum vetus), stoječa na prostoru stare rimske trdnjave. Ko se je nemška vojska l. 1870 bližala Lyonu, so obljubili meščani, da sezidajo namesto starega novo

veličastno svetišče Mariji v čast, ako jih obvaruje sovražnika. Vslušani takoj začnejo staviti sedanjo cerkev, ki je bila dodelana v petindvajsetih letih, torej v najnovejšem času. Kako da je krasna in koliko je morala stati, (pravijo da 50 milijonov frankov) se lahko sodi iz dolge dobe zidanja.

Poglejmo še škofijsko stolnico sv. Ivana Krstnika, ki stoji ob vznožju Fourviera blizu reke Saone ter priča s svojimi sivimi stenami, da je preteklo že marsikako stoletje od onega časa, ko so jo zgradili v bizantsko-gotskem slogu. V njej sta se vršila dva važna koncila. Pri prvem so imeli leta 1245 zbrani cerkveni očetje mnogo tožba zoper cesarja Friderika II. Ker je prihrul z vojsko v Rim, zbeži papež Inocencij IV. v Lyon, kjer se posvetuje, kaj bi bilo storiti. Friderika je zagovarjal njegov kanclar Tadej Suessa, toda ne s posebnim vspehom.

Pri drugem zboru l. 1274 so bili navzoči odposlanci grškega cesarja Mihaela Paleologa, da se dogovoré zaradi združenja z rimsko cerkvijo. Združenje se je doseglo, ker pa ni imelo prave podlage, je trajalo le malo časa.

(Dalje prib.)

nik, da za prepustitev svojega posestva zahteva 2400 K zakupnine na leto.

Glede na to, da bi se hišno poslopje vendar le moralo nekoliko predelati in prezidati ter da bi bilo za to posestvo, katero ima 2 ha 88 a njiv, 7 ha 65 a travnikov, 13 ha 17 a gozda in 9 a 73 m² vrtov, treba plačevati po 2400 kron na leto, vprašal je potem deželni odbor onega posestnika, za kakšno ceno bi prodal svoje posestvo.

Imenovani posestnik zahteval je svoto 44.000 kron, na kar se je deželni odbor odločil, ogledati si posestvo po komisiji, obstoječi iz deželnega odbornika Povšeta, ravnatelja Pirca in deželnega stavbnega svetnika Witschla pod vodstvom deželnega glavarja.

Ta komisija je pregledala tudi še drugo deželnemu odboru ponujeno posestvo v Mostah, katero ima več njiv in travnikov, nego prvo. Da se deželni odbor na to sicer primerno posestvo ni dalje oziral, je vzrok to, da se v ondotni okolici mleko lahko prodaja po 8 kr. liter ter bi se torej za sirarstvo ne moglo dobiti zadostne množine mleka in vendar mora sirarstvo biti najbistvenejša in najimunitnejša gospodarska stroka šolskega gospodarstva na zimski kmetijski šoli, katero je osnovati primerno razmeram zemljedelstva na Gorenjskem.

Deželni odbor je na to naročil deželnemu inženirju, da v Gorjah ponujeno posestvo pregleda, v kakšnem stavbnem stanju se nahaja.

Na podstavi tehniškega poročila o tem posestvu pričel se je deželni odbor pogajati z dotičnim posestnikom zaradi nakupa njegovega posestva. Toda vse obravnavanje je bilo brezuspešno, ker omenjeni posestnik zahteva za svoje posestvo svoto 40.000 kron. Deželni odbor pa ne more priporočati deželnemu zboru, da bi se za tako ceno kupilo to posestvo, kajti reči se mora, da je cena za ta namen razmeroma mnogo previsoka.

S tem pa odpade deželnemu odboru podstava za izvršitev deželnozborskega sklepa, ter more deželni odbor le izjaviti, da bo nadaljeval pričeto akcijo, da najde primerno posestvo v planinskem ozemlju Gorenjskega.

Da pa se v svrhu zboljšave sedaj nikakor ne primerno organizovanega mlekarstva ne potrafi čas, namerava deželni odbor v prihodnjem zimskem času na v to pripravnem kraju ustanoviti večmesečni tečaj o mlekarstvu (sirarstvu), katerega bo vodil iz Švice semkaj pozvani sirar Sieber, kateri se je pokazal že kot jako praktičnega veščaka.

Tako se bode praktično izvežbalo precejšnje število sirarjev, ki bodo že prihodnje leto pripomogli, da se zboljša naše sirarstvo.

Tako poročilo deželnega odbora.

(Konec prihl.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 16. julija.

Jesenski parlamentarni program.

Neki mladočeski list poroča o dosedanjih dispozicijah za jesensko parlamentarno delo. List pravi, da se 12. septembra zopet snide češki dež. zbor, ki bo zboroval do konca septembra ali pa do konca prvega tedna v oktobru. Potem bo dež. zastop takoj razpuščen. Nove volitve, pri katerih volijo kmečke občine prvokrat direktno, se vrše prve dni meseca novembra. Drž. zbor prične svoje delo v prvi polovici oktobra. Vlada mu takoj predloži proračun za prihodnje leto. Vendar bodo pa prve dni zborovali večinoma samo odseki, posebno finančni, in naglašajo se v čeških listih, da v dobi deželnozborskih volitev drž. zbor sploh preneha s svojim delom. Državni proračun se sedaj marljivo sestavlja v posamnih ministerstvih in se v kratkem odobri v ministerskem svetu. Ministerski predsednik Kürber se je že včeraj popoldne povrnil iz Rata, kjer je bival na obisku svojega ogerškega tovariša Szella.

Nesnapljiva posl. Kaiserju.

Nemški posl. Kaiser, zastopnik nemških »kmetov« v šleski Bistri, si je nakopal veliko nasprotstvo pri vodstvu nemške ljudske stranke za Šlezijo. Mož biva na Dunaju in se je udeležil tudi zadnje deželnozborske

dopolnilne volitve v okraju Favoriten. Pri tej priliki pa je, tako se je vsaj naglašalo v seji odbora imenovanega vodstva, delal propagando za kandidata »čisto klerikalne krščanske socialne stranke«. Za ta svoj nastop, o katerem pa vedo menda samo prusko-schönererjansko nadahneni odborniki imenovane stranke, je dobil posl. Kaiser najostreje grajo in nezaupanje. Morda bo mož, ko dobi oficijelno obvestilo o tem sklepu, začuden se povpraševal, s čim si je zaslužil tako »odliko«.

Nemški cesar in berlinski mestni zastop.

Berlinski mestni zastop z nadžupanom Kirschnerjem na čelu je prišel v veliko nemilost pri cesarju Viljemu. Najprej cesar ni hotel potrditi odbornika Kauffmana županom, sedaj je pa prepovedal izpeljavo električne železnice preko ceste »Unter den Linden«. Nadžupan Kirschner je v tem oziru hotel posredovati pri cesarju, a ta ga ni vsprejel. Po tem so se sošli mestni očetje k posvetu ter po daljši debati sklenili, da o vsej zadevi — molče. Z molkom, pravijo, bodo najlože premagali ovire. No, bodo videli, če res pojde.

Francoski kongregacijski zakon

ne bo dosegel namena, s katerim ga je vlada predložila zbornici in nje večina odobrila, namreč popolno zatreti cerkvene redove. Večina kongregacij se je odločila, vložiti prošnjo za državno priznanje in mnoge so že izročile s potrebnimi dokazi podprte prošnje. Le jezuiti so že sklenili, da ničesar ne store v doseg državnega dovoljenja, ker so prepričani po izjavah ministerskega predsednika in razpravi v zbornici, da ničesar ne dosežejo. Sicer pa pri tem ne izgube kdove koliko. Posebno njih učnim zavodom se ne zgodi nič žalega, ker so pred zakonom vsi v posesti civilnih družb. Dvoje takih najznamenitejših zavodov, namreč pripravljalna šola za Saint-Cyr ter politehnika v Parizu in zavod Tivoli v Bordeauxu, je rodbinam že poslalo okrožnice, v katerih se naznanja, da ostane vse pri starem. Redovniki sami se bodo seveda izselili.

Z južnoafriškega bojišča.

V zadnjih dneh se je lord Kitchener zopet oglašil z nekaterimi poročili o dogodkih na bojišču. Kakor namreč javljajo »Daily News«, je sporočil Kitchener londonski vladi, da se more sedaj po njegovem mnenju večje število v Južni Afriki bivajočih pehotnih polkov poslati domov. Takoj za tem stavkom pa sledi zahteva, naj se mu pošlje iz Londona čim preje mesto pehotnih polkov večje število konjnikov. Iz tega pač sledi, da se položaj angleške armade nikakor ni zboljšal, marveč Kitchener je le uvidel, da s pešci Burom ne more priti do živega. Če se mu to posreči s pomočjo konjnikov, pokazalo se bo pozneje. Dotične pehotne čete bo vojna uprava poslala v Maritzburg in Johannesburg. V tem slučaju, pravijo, bi ne bilo treba stražiti cele črte mej Kapstadtom in Pretorijo. — Še bolj neugodno pa je drugo poročilo. V brzojavki z dne 13. t. m. pravi namreč Kitchener, da so Buri v kapski koloniji požgali več javnih poslopij v Murrayburgu in nekaj farm. Dva angleška oddelka sta prišla v Zeerust, a sta zadela ob toliko odpor, da sta se morala vrniti s precejšnjimi izgubami. Padel je eden častnik, trije častniki in 24 mož je ranjenih. — Seveda mora takim neugodnim poročilom slediti saj jedno ugodno, čeprav ni nobenih dokazov za njega resničnost. Mož namreč pravi, da so Angleži ujeli »celo takozvano oranjsko vlado; le Stein in še jeden drug sta ušla. Mej ujetimi je več Steinovih bratov«. Londonski vojni urad menda sam ne veruje temu poročilu.

Knjige in časopisi.

»Slovenski učitelj« prinaša v zadnji dvojni številki (14. in 15.) to-le vsebino: Mlademu naraščanju na pot. — Kje je pravi ideal vzgoje? — Srce. Pedagogiška študija. V. Volja in srce. — Uganke in zastavice pri zemljepisnem pouku. — Razdelitev učne tvarine iz verouka na ljudskih šolah. — Dopisi. — Šolske vesti. — Drobtine. — Prihodnja številka »Slov. Učitelja« izide 15. avgusta.

Dopisi.

Iz Ljubljane. (Opravičena želja glede bohinjske železnice) V št. 157. »Slov. Naroda« z dne 12. julija t. l. je bil priobčen članek »iz Radovljanskega okraja« tikajoč se bohinjske železnice in njenega za Kranjce in Primorce občutljivega nedostatka glede nepotrebnega ovinka iz Leseca do Jesenic v dolgosti 13 km po stari, in z Jesenic do Bleda v dolgosti 12 km po bohinjski progi.

Tudi mi se v tem oziru s piscem dotičnega članka popolnoma strinjamo.

Da, neumevno je, da se na Dunaju na višjem mestu niso ozirali na ta nedostatek, in mi zelo priporočamo vsem slovenskim poslancem iz Kranjske in Primorske, da odločno zahtevajo v prihodnjem državnozborskem zas danju kratko le 4—6 km dolgo železniško zvezo iz Bleda do Leseca, kajti, ako ostane pri tej že itak za Kranjsko krivični trasi brez tu navedene prepotrebne železniške zveze, se bodo morali potniki, vozeči se na tej progi iz Primorske v Kranjsko, oziroma iz Kranjske v Primorsko, Kranjski izletniki v Bled, Bohinj in Bohinjeci v Radovljico k uradom voziti čez Jesenice, kar bo povzročilo izgubo časa in stroške.

Železnična zveza od Bleda do Leseca bi ne stala mnogo, a koristila bi dvema deželama, kajti ona bi progo Ljubljana Gorica-Trst preko Leseca Bleda prikrajšala za 19 do 21 km. Zato zasluži, da jo kranjski in primorski poslanci upoštevajo in nje zgradbo ob enem, ko se prične graditi bohinjska železnica, odločno zahtevajo, tako, da se na teh progah hkrati otvori promet.

Iz Vevč, 12. julija. Nov učiteljski mučenik, žrtev župnika in nestrpnega kaplana četa! G. nadučitelj je dobil odpoved za orglanje — tako in enako zdihuje »Slov. Nar.« z dne 10. julija. Ker je »Narod« pričel, odgovorimo nekoliko!

No, cerkveno predstojništvo je pač moralo imeti tehtne razloge za ta korak. Nam niso ti znani, pa če ostanemo samo pri »Narodovem« poročilu — že to zadostuje. »Narod« poroča: »G. nadučitelj se med pridigo odstranjuje s kora — torej moti pobožnost in se ne naslaja na vsaki neslani propovedi«. (Tedaj ne mi, ampak njegov »Narode« trosi g. nadučiteljeve napake med svet — »Narodu« se ima g. nadučitelj zahvaliti, da pride stvar v javnost.) Pristavimo le, da se ni le g. učitelj odstranjeval od pridige — ampak tudi njegovi nižji »vzgojitelji« in pevci, nad čimer so se zgražali vsi pošteni ljudje. Prašamo torej: Jeli to pohujševanje ljudstva poklic učiteljev in organistov? Jeli ni ta edini vzrok zadosten, da je prisiljeno cerkveno predstojništvo reči: Do tukaj in ne dalje? Mladina je že tako slaba — tako rada ostaja zunaj cerkve in se odstranjuje od pridige — in k temu naj pride še »lep« zgled vzgojiteljev? Pohujšanje je treba odpraviti, če pride tudi od strani učitelja, to zahtevamo vsi, ki želimo mladini dobro!

»Narod« pravi dalje: Nekoč je prišel g. nadučitelj na kor in imel »Slov. Narod« v žepu. Vprašamo: Ali ni »Narod« kedaj prilezel tudi iz žepa? In »Učiteljski Tovariš«? In občinski uradni spisi?

»Narod« piše, da ljudje majajo z glavami — toda zmajevali so že dolgo in sicer vpraševaje se, zakaj dobrohotno cerkveno predstojništvo trpi take razmere in tako petje na koro, kakoršno je bilo že več časa. Saj vendar nismo v hribih — blizu Ljubljane smo navajeni na kaj boljsega; znano pa je, da g. nadučitelj kot organist kljub vsem opominom in moglejem ni storil saj zadnja leta nič za povzdigo cerkvenega petja; znano je med ljudmi, da je cerkveno predstojništvo iz posebnih ozirov do osebe gospoda nadučitelja toliko časa molčalo. Sicer pa tudi po odstopu g. nadučitelja od orgljanja nismo brez petja, kakor laže »Narod« — in upati je, da bo kmalu boljše, kot je bilo do sedaj! Sploh pa je čudno, da je ta odpoved naredila toliko prahu, saj je javno znano, da je gosp. nadučitelj sam večkrat izrazil željo, kako rad bi se oprostil tega bremena. Čemu sedaj vik in krik? Ali ni to nedosledno? Ohranite mirno kri, in nikar po sili ne razširjajte g. nadučiteljevih napak med svet. Mi odklanjamo vsako odgovornost za to!

Še nekaj! Ves dopis je spričevalo ne-

zrelosti liberalne stranke v našem kraju. Vsi naši liberalni revčki — izvzemši dve res izšolani osebi — so v potu svojega obraza krpicali ta dopis — in zato taka zmedenost — kakor sračje gnjezdo je skupaj znešen. Vsi »pisarji« dopisa niso spoznali, da so sami najbolje dokazali, kako potreben je bil imenovani korak našega cerkvenega predstojništva! Cel koš psokv, na cente laži — mnogo sumničenja, nekoliko zdihteljev — in dopis je gotov! »Fanatična nestrpnost, kaplanci, žegnani škornji, terejnjake, devičarice, nebeske neveste, surovo, podlo, katoliški izbruhi, od šnopsa hripavi glasovi, impertinenca, farovski agitator, komedijantski skoki — kaj ne, to je šopek katerega duha mora človeka razveseliti. Dober tek!

Čisti glasovi.

Iz Idrije, 16. julija. († Anton Likar.) Objavite nekaj vrstic pokojnemu v trajen spomin, v tolažbo žalujočim starišem, bratu in sestram, znancem in prijateljem! Rajni Anton Likar je bil rojen 15. jan. 1883. l. Že kot devetleten deček je stregel pri sveti maši do 15. leta in še potem, dokler je mogel, je z veseljem pomagal pri cerkvi.

V 17. letu stopi v tretji red sv. Frančiška. In ko so se lani nekateri srčni mladeniči in moške zbrali, da hočejo vsako noč pred prvim petkom v mesecu moliti sveto R. T. in zadostovati Jezusu za vsa razžaljenja in nečasti, ki se mu godijo v najsvetejšem Zakramentu, je bil Anton med prvimi.

Pokojni je bil tudi ud katol. delavskega društva. Do vsakega je bil prijazen in zelo varčen. S prehlajenjem si je nakopal dolgotrajno in nadležno bolezen sušico. Ves čas boleznij je bil miren in udan v božjo voljo in s potrpežljivostjo prenašal vse trpljenje. Bil je večkrat previden s sv. zakramenti. V nedeljo zvečer je rekel: »Jutri zvečer bom že pri Mariji v nebesih«, in res v ponedeljek zvečer 1. julija so bile njegove zadnje besede: »Marija pomagaj!« in potem je blagi mladenič mirno v Gospodu zaspal.

Rajnega Antona smo vsi ljubili in radi imeli, zato smo ga v boleznij večkrat obiskovali, v sredo zvečer smo ga v obilnem številu spremili k zadnjemu počitku. Priporočamo ga v pobožno molitev in blag spomin!

Iz Zagorja, 13. julija 1901. G. županu Michelčiču smo prav za prav iz srca hvaležni, da dobivamo včasih po njegovi milosti in neskončni dobroti tudi kaj zastoj iz njegove dobro preskrbljene prodajalnice. Sicer nam delijo g. oče župan nekaj le skozi svoj »auslog« zastoj, vse druge reči za gotov denar, a hvaležni smo jim za razstavljene dopise iz Zagorja, prvič zato, ker tudi mi, ki si ne moremo častnikov naročevati, skozi »auslog« kaj zvemo o znamenitih dogodkih v Zagorju, o katerih se v Ljubljano poroča, drugič pa še bolj zato, ker imamo priliko skozi »auslog« bolj natančno spoznavati iz razpostavljenih dopisov in pod njimi od g. župana pristavljenih neslanih opazk velike vrline g. župana, ki sedi na županjskem stolu komaj še le eno leto, če ne odbijemo one osodepolne in za zagorsko obdino toliko kritične dneve, ko so se oče župan zavoljo Laha, ki so mu sami kupčijo z vinom v naši županiji omogočili, nekaj kujali ali, kakor so ljudje rekli, komedijo uganjali.

No, pa kdor zna, pa zna. V tem kritičnem letu so dokazali g. oče župan, da imajo izboren talent za preganjanje naših najbolj priljubljenih kapelanov in v sumničenju istih, da le oni poročajo svetu o njihovih slavnih činih in velikih zaslugah, ki so si jih pridobili za našo občino v tako kratkem času.

Mi pa o teh zaslugah do sedaj še nič ne vemo, če jim morebiti nočemo v zaslugo k večjem to priznati, da so omislili za občinsko pisarno nekaj stolov.

Ako bi se g. oče župan v naših dopisih ne čutili resnično zadetega, storili bi bili v svoji gibčnosti in domišljiji še vse druge korake, kakor so jih, da bi se poročila o njih ali popravila ali pa s pomočjo tistega obče znanega š. preklicala. Sicer jih je hotel enkrat nek dr., ki naših razmer ne pozna, nekaj oprati, a posrečilo se mu ni, to prav nič. Edino orožje proti dopisom je, da jih v »auslog« devajo in jim tiste neslane opazke pristavljajo. To se pa ljudem kar smešno zdi.

Zapomnite si pa dobro, kar so vam v zadnjem dopisu delavci na vsa usta zaklicali. Vsaka reč le en čas trpi, tako bo tudi Vašega županovanja enkrat konec in gotovo boste odnesli s seboj veliko lavorik z županskega stola, na katerega ste se tako nepričakovano usedli, da so pri Vaši izvolitvi celo Vaš sedaj zopetni prijatelj go. p. župnik sami vskliknili, da ste pali nanj tako, kakor muha v močnik.

Pa naj končamo za danes z gosp. županom, h kateremu se mogoče vže še povrnemo.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 16. julija.

»Narod« in »Tagespost« v ginljivi slogi udrihata po nas, ker smo se potegnili za Bohinjce v zadevi njihovih planin. »Narod« se hoče norčevati, in ker boljšega nima, molze tiskovno pomoč (»gospodarstvo« mesto »gozdarstvo«), »Tagespost« pa voha tu zopet sam »klerikalizem« in »Gospodarsko Zvezo«. Pravi, da se je v okviru »Gospodarske Zveze« osnovala lesna izvozna zadruga, ki je ustanovljena baje edino le za izkoriščanje bohinjskih gozdov, in da bi razkosanje gozdov bilo v prid le »Gospodarski Zvezi«. To ni res. Pogovor o ustanovitvi lesne izvozne zadruge se je res vršil na zadnjem občnem zboru »Gospodarske Zveze«, a da bi že obstala, nam ni znano. In če se kdaj oživotvori, imela bi splošen delokrog v celi deželi. Sploh pa je to le zvijača, s katero hočejo liberalci le odvrtiti pozornost od prave stvari. Tu se ne gre za nikak »klerikalizem«, na »Gospodarsko Zvezo« pri tem nihče ne misli, ampak edino le na vitalne potrebe bohinjskega ljudstva. Kar smo zadnjič pisali v korist Bohinjcem, je tako jasno in gotovo, da tega noben liberalci, bodisi slovenski ali nemški, ne more izpodbiti.

Posvečevanje bogoslovcev v Gorici. Eminenca prevz. kardinal in knez nadškof dr. Missija je posvetil v nedeljo 7. t. m. v semeniški kapeli v subdiakone sledeče gg. bogoslovce in sicer: Bratuš Romana, Drašček Ivana, Rejec Ivana, četrtoletnike; Božič Izaijo, Hliš Frančiška, Carara Karola, Mosettig Petra, Vodopivec Vincenca, tretjeletnike. — V praznik sv. Mohora so bili posvečeni ravno ti gg. v diakone, tudi v semeniški kapeli ob 7^{1/2}. — v nedeljo 14. t. m. posvečeni pa so bili v mašnike v stolni cerkvi ob 7 uri. Razuntih so dobili dva prva viša reda (subdijakonat in dijakonat) bogoslovci tržaške skupije Parapat Jurij, četrtoletnik; Ful Ivan in Ukmar Jakob tretjeletnika; v mašnike pa so bili posvečeni v Trstu preteklo nedeljo. Iz reda kapucinskega je bil v Gorici posvečen z drugimi sedanjimi subdijakoni brat Ferdinand Stadler, bogoslovec 2. leta.

Osebnosti. Č. g. Marko Vales, župnik v Branici, je šel te dni na popotovanje in v toplice ter ostane od doma do oktobra; duhovna opravila pa je prevzel č. g. Strancar v Štanjelu. — Profesor Florijan Hintner odide iz Ljubljane. Pozvan je za ravnatelja občinske gimnazije v Welsu.

Nova maša. Dne 31. t. m. bode tu v kapeli pri oo. jezuitih daroval svojo prvo sveto mašo č. g. Alojzij Erzin iz reda oo. jezuitov. G. Alojzij Erzin je sin g. Avgusta Erzina.

Kaj »Narod« zamolčuje? V soboto je »Narod« prinesel grozen »opis« o nedostatkih v samostanu »sester pri dobrem pastirju« v Nancyju. Resnično je, da je bilo v tem samostanu, ki ima pobiljševalnico za padla dekleta, precej sanitarnih in vzgojevalnih nedostatkov. V izjavah prič se toži o pokvarjeni hrani, nezadostni bolniški oskrbi, trdih kaznih itd. »Narod« je tem izjavam veliko pridejal, zamolčal pa je, da prvi, ki je te nedostatke odkril, je bil katoliški škof v Nancyju! Državni prdnik se je pri prvi obravnavi javno zahvalil škofu Turinazu, ki je prvi imel pogum, nastopiti proti nedostatkom v zavodu. Sodba torej ne more zadeti katoliške cerkve, katere kompetentni zastopnik je prvi dal krivce pravici v roke. Zakaj pa »Narod« molči o nedostatkih o nekih liberalnih zavodih, kjer so tudi padla

dekleta, a ne s tem namenom, da se izboljšujejo, ampak da jih liberalci še bolj pridijo?

Vincencijska družba naznanja. da bode dne 19. t. m. v Marijanišču ob 6. uri zjutraj sv. maša za družbano sv. Vincencijsko Pavljana s skupnim obhajilom, popoldne ob 6. uri pa ravno tam občni zbor.

Na Bled bode prišel te dni načelnik generalnega štaba fzm. baron Beck ter bode na Bledu ostal do konca julija.

»Glasbena Matica« v Ljubljani je imela v preteklem šolskem letu 457 gojencev in 7 učnih močij. Mešani zbor je imel 116 močij. Filijalka v Novem Mestu je imela 47 gojencev in 2 učni moči. Društvo šteje 10 častnih članov, 73 ustanovnikov, 860 pravih članov. Dohodkov je društvo v preteklem poslovnem letu imelo 21.985 K 9 v. in izdatkov 21.303 K 93 v. Društven dolg se je zmanjšal za 3000 K in znaša sedaj 85.638 K 40 v. Vzdrževanje muzikalične šole je stalo 16.309 K 62 v. Proračun izkazuje 3500 K nedostatka.

Imenovana je dosedanja pomožna učiteljica na Igu gđ. Ivana Jamšek za provizorično učiteljico na ljudski šoli v Mengšu.

Veselica krščansko-socijalnega delavstva v Vevčah se bode vršila prihodnjo nedeljo ob 4. uri popoldne na vrtu »Društvenega doma«. Naj bi se te veselice, pri kateri prvokrat nastopi moški zbor krščansko-socijalnega vevškega delavstva in za katero je izbran zelo zanimiv vsopred. udeležili krščanski socijalci iz okolice in iz Ljubljane v prav obilnem številu.

Novomeška gimnazija. Letno poročilo c. kr. višje gimnazije v Novem mestu za l. 1900/1901 prinaša na čelu spis prof. Hugo Skopala »Ueber das Altarbild von Tintoretto in der Rudolfs-erwerter Capitelkirche nebst einer kurzen Charakteristik der Darstellungsweise dieses Meisters im allgemeinen«. Učnih močij je gimnazija imela 17. Koncem šolskega leta je gimnazija imela 241 dijakov, mej njimi Slovencev 230 in Nemcev 11. Odliko je imelo 24 dijakov, prvi red 144, ponavljavni izpit ima 27 dijakov, drugi red 35 in tretji red 10 dijakov. Radi boleznij je ostal neizprašan 1 dijak. Šolnine so dijaki vplačali 4980 K.

Ljudske šole v Kranju. Štirirazredna deška ljudska šola je imela koncem šolskega leta 152 učencev. Sposoben za višji razred je 101 učenec. — Štirirazredna dekliška ljudska šola v Kranju je imela koncem šolskega leta 125 učenek, od katerih je sposobnih za višji razred 115 učenek.

Štirirazredna ljudska šola v Novem mestu je imela koncem šolskega leta 172 učencev, od katerih je za višji razred sposobnih 112.

Slovensko ljudsko šolstvo v Gorici. Poročilo o ljudski šoli v Šolskem Domu koncem šolskega leta izkazuje, da ste imeli deška in dekliška ljudska šola skupaj deset razredov, v katerih je bilo koncem šolskega leta 497 otrok. Pripravnica za žensko učiteljsko je imela 53 učenek.

Slovensko šolstvo v Trstu. Danes smo prejeli letno poročilo zasebne štirirazredne deške šole »Družbe sv. Cirila in Metoda« v Trstu pri sv. Jakobu. Iz poročila posnemamo, da je šola v preteklem šolskem letu imela pet učnih močij. Koncem šolskega leta je šola imela 249 učencev, od katerih jih je napredovalo 211, zaostalo pa 38.

Privatni sestanek trgovskih pomočnikov, ki se je vršil ob precejšnji udeležbi dne 13. t. m., je vzel na znanje, da je odbor slov. trg. društva »Merkur« vložil po deputaciji prošnjo pri dež. vladi radi vpekljave popolnega nedeljskega počitka na Kranjskem. Nadalje se je unela jako živahna debata o zboljšanju žalostnih službenih razmer in stanovski organizaciji. Konečno se je več važnih predlogov radi pozne ure odložilo do prihodnjega sestanka, kateri bode v soboto dne 20. t. m. Želeti bi bilo, da se takih sestankov udeležujejo vsi trg. pomočniki.

Iz štajerskega dež. odbora je izstopil dež. odbornik dr. Henrik Reicher.

Iz Trsta se piše, da je obč. svetnik Markuš izstopil iz obč. sveta, ker so mu sedaj vladajoči gospodje na tržaškem magistratu dokazali grozen »greh«, da je pisal v Camberjev »Avanti« in razkrinkaval ma-

gistratno gospodo in delovanje laških zdravnikov v bolnicah.

Ljubljanske novice. Nagla smrt. Nežo Magušar vdovo Klinar iz Kroke so danes poslali iz bolnišnice, kjer je bila radi hudih opeklin, katere je dobila pri požaru v Kropi. Komaj pa odpuščeno bolnico ob 2. uri popoldne pripelje izvošček k rojakinji Mariji Wagner, Pristavske ulice št. 8., ter jo vzamejo iz voza, je pričela bolna ženska — umirati ter je 1/4 na 3 že umrla. Ne vemo, kako so mogli tako slabotno bolnico odpustiti iz bolnišnice! — Okradena je bila Antonija Verhovnik v Gradiških ulicah št. 22. Iz zaprte sobe ji je bilo vzetih mnogo stvari. — Telefonskih naročnikov je v Ljubljani 165.

Praščjo razstavo priredi prihodnjo jesen novomeška podružnica kmetijske družbe.

Vsled čebelnega pika umrl je minulo nedeljo dveletni sin posestnika Antona Glihe v zagoriški občini pri Višnji gori. V soboto se je preveč približal uljaku, kjer ga je roj napadel in tako opikal, da je naslednji dan umrl.

Razpisane učiteljske službe. V krškem šolskem okraju je popolniti sledeča učna mesta z rokom do 2. avg.: mesto nadučitelj na štirirazrednici v Radečah in na novo ustanovljeni dvorazrednici v Vel. Pudlogu, mesto voditelja na novi jednorazrednici v Telčah in Dobovcu, ter učna mesta v Vel. Pudlogu, Vel. Dolini, Čatežu in Trebelnem.

Moralna teologija Ferkova obsojena. Monakovski porotno sodišče se je pečalo te dni z moralno teologijo znanega Ferka, ki širi »starokatoliško« gibanje po Štajarskem. Ferkov pomagač Ignacij Kutschera je za svoj trud, s katerim je širil Ferkov panflet med ljudi, dobil dva mesca zapora. Kutschera je bil obsojen radi psovka na izpoved in na cerkev in radi prestopka proti pravosti, ker je razširjal Ferkovo brošuro »Moralna teologija sv. Alfonza Liguorkega o 6. in 8. zapovedi«. Tudi slovenski liberalni listi so pisali, da je to dobesedna prestava sv. Alfonza, ter so se s pamfletom izrekli solidarne. Sodišče v Monakovem je izreklo, da je Ferk izpustil glavna mesta iz spisov sv. Alfonza in sicer besede, v katerih sv. Alfonz izreka svojo sodbo in v katerih je glavna moč dokazovanja, liberalni listi, ki so širili obrekovanje, sedaj o tej obsojbi molče. Res značilno je za gotovo »inteligenco«, da resno vse verjame, kadar se kak Grassmann, Ferk ali celo — »Na rodovo« uredništvo postavi pred njo kot moralni sodnik sv. Alfonza Liguorkega. Ta »inteligenca« je tako srdita in zagrizena proti katoličanstvu, da se je ne bo prijel niti izrek monakovskega sodišča in da bode tudi naprej njen moralist ostal — Malovrh.

Nadvojvoda gasilec. Včeraj popoldne se je pojavil velik požar v občini Maxglau pri Solnogradu. V programu cesarjevega bivanja v Solnogradu je tudi obisk te občine. Požar je nastal vsled tega, ker je udarila v neko poslopje strela. Deset poslopij je ogenj upelnil. Na lice nesreče sta prihitela nadvojvoda Evgen in nadvojvoda Jožef Ferdinand. Nadvojvoda Jožef Ferdinand se je takoj pridružil gasilem in vodil vsa rešila dela.

Vzoren laški župan. Iz Bolzana se poroča, da je pobegnil župan iz Bedole de Pine. Iz občinske blagajne je vzel seboj 120.000 K.

Suess gre. V soboto popoldne je na dunajskem vseučilišču židovski profesor Edvard Suess zadnjikrat predaval. Dopolnil je 70. leto svoje dobe. V teh letih vseučiliški profesor mora nastopiti penzijo.

Pokvarjena slavnost. Na Češkem so se v preteklem tednu vršile slavnosti v Husov spomin. Posebno veliko slavnost je pripravljalo mesto Žižkov, ki je postavilo velikanško Žižkovo soho iz lesa. Pred slavnostjo je udarila v soho strela ter jo vso razbilo.

Crispi bolan. Iz Neaplja javljajo, da je starega Crispija zadela kap. Njegovo stanje se je že nekoliko popboljšalo.

48. glavno zborovanje katolikov v Nemčiji se bode pričelo letos 25. avg. v Osnabrücku. Shod bode otvoril velikanški slavnostni spreved delavskih društev in katoliških rokodelskih društev.

Častni dežnik. Nemškemu častniku Barlachu se je nedavno na Kitajskem posrečilo, da je rešil nekega Kitajca iz vode. Za taka dela imajo Kitajci posebno odlikovanje, katerega podeljuje občina. V slovesni seji je bil stotniku Barlachu izročen — častni dežnik iz najfinejše svile.

Petnajst let na verigi. V Moskvi so dobili pri čuvaju starokatoliškega poko-

pališča na verigi priklenjenega čuvajevoga sina, ki je idiot. Kruti oče imel je svojega nesrečnega sina 15 let priklenjenega na verigi.

Skrivališče v laseh. Na Dunaju je nek bančni uradnik pogrešil večjo svoto. Prijel je svojo dekle in res našel 250 kron skritih v njenih laseh.

Obsojen burski agitator. Položaj Burv je na Dunaju znal spretno dolgo časa izrabljati zase neki Friderik Kapuša. Napravil je na Dunaju pomožno pisarno za Bure ter je za to pisarno angaževal celo vrsto ljudi, ki so mu pa morali prej izročiti dobro kavejco. Kapuša je priredil več protestnih shodov proti Angležem, pri tem je pa angaževal vedno nove »pomagače« in pridno pobiral od njih kavejco, dela radi kakega plačila jim pa ni dal. Konečno je tega predelavnega agitatorja »za Bure« aretovala policija. Pri njem so našli le 14 vinarjev, pokral je pa kavej za 34.127 kron 20 v. Za svoje razvito delovanje dobil je Kapuša pet let težke ječe. Do tedaj bode skoro gotovo končana tudi južno-afriška vojna in Kapuša potem menda ne bo imel več veselja agitovati za Bure.

Vogl oproščen. Pred dunajskimi porotniki je stal te dni dunajski bankir žid Vogl, ki je bil obdolžen, da je iz bogatega Rusa žida Taubina na smrtni postelji z raznimi zvijačami izsilil izpoved, da ga Taubin postavlja glavnim dedičem in da je na ta način prišel v last premoženja Taubinevega, ki je znašalo pol milijona kron. Porotniki so Voglovo krivdo soglasno zankali in Vogl je bil — oproščen.

Ženski čudak. Neka firma za stavbo ladij v Marseilli izdeluje sedaj za grofico Montagne podmorski parnik. Grofica pravi, da se ji je svet tako pristudil, da hoče v tem parniku živeti — pod vodo. Vozila se bode 75 čevljev pod morsko gladino, kjer vlada tudi ob največjih viharjih mir.

Nemški cesar proti elektriški železnici. Berolinski magistrat je naprosil nemškega cesarja za dovoljenje, da sme cesto »Unter den Linden« prekrizati z elektriško železnico. Cesar je na prošnjo zapisal: »Preko ceste ne, izpeljite pod cesto!« Magistrat je o tem odgovoru imel včeraj tajno sejo. Nadžupana cesar ni hotel v odločeno sprejeti. Berolinskim mestnim očetom nikakor ni jasno, kako bi ravno na jedni točki elektriško cestno železnico izpeljali pod cesto.

Najnovejša iznajdba. Iz Newyorka se poroča, da se je nekemu V. J. Clarke posrečilo brzozavljenje najrazličnejših podob brez žice. Tako brzozavljenje brez žice, s katerim se sedaj lahko brzozavi podobe še le v kratko daljo, se bode gotovo spopolnilo in mogoče bode potom brezžičnega brzozava sporočati podobe slavnih mož in druge podobe tudi v oddaljenejših krajih.

Ustanek Druzov. Iz Damaska se poroča v Petrograd, da so se Druzi uprli, napadli turško garnizacijo in turške vojake pomorili. Druzi so turške vasi oropali ter odpeljali seboj v gore 8000 govede. 400 šejkov, katere je sultan prejšnje leto pomilostil, se je udeležilo ustanka. Turško garnizijo, ki je šla iz Damaska v boj proti ustašem, so zapodili z velikimi izgubami v beg.

Društva.

(»Planinskega Sokoliča«) prvi skupni izlet v Julijske alpe se vrši od 22. do 31. julija. Zbirališče turistov mladeničev iz Ljubljane in njene okolice bo dne 22. t. m. točno ob 9. dopoldne v gostilni »Vospersnik« v Gospodskih ulicah v Ljubljani. Z opoldanskim vlakom se odpeljemo na Gorenjsko do Javornika. Spotoma naj se nam pridružijo tovariši iz Loke, Kranja i. dr. — Iz Javornika odpotujemo skozi »Vintgar« na Bled, kjer se nam pridružijo še ostali pristasi v gostilni »Pri Peternelu«. Od tod sledi drugi dan t. j. 23. jul. pot: Bled-Bohinjska Bistrica-Boh. Jezero-Slap Savice-Srednja Vas. Dne 24. jul. Srednja Vas-Velo polje-Triglav-ska koča na Kredarici (2500 m.). Dne 25. jul. Kredarica-Triglav (2864 m.) Vrata Slap Peričnik-Aljaževa koča. Dne 26. jul. Aljaževa koča-Prelaz Lukoja (1779 m.) Žabnica Loška dolina Bovec. Dne 27. jul. se pridružimo izletnikom iz Bovca in drugi dan t. j. v nedeljo, dne 28. t. m. se udeležimo slovesnosti otvoritve koč »Slov. Plan. društva« na Krnu. V slučaju, da predene centr. odbor Slov. plan. društva to otvoritev na drugo nedeljo, dne 4. avg., se vrši izlet z istim programom teden dni pozneje, od 29. jul. do 6. avg. Natančnejša pojasnila o tem izletu daje Radogorski. Poste restante. Zagorje ob Savi. — Vsem svojim somišljenikom srčen planinski pozdrav! Na svidenje!

(Litijaska podružn. družbe sv. Cirila in Metoda) bode imela svoj redni letni občni zbor v nedeljo dne 21. julija t. l. v gostilniški dvorani gospoda J. Oblaka ob 5. uri popoldne. Kobilni udeležbi vabi najljubneje odbor.

(Slavnost petindvajsetletnice ustanovitvenja prostovoljnega gasilnega društva

v Škofji Loki) priredi v nedeljo dne 4. avgusta t. l. imenovano društvo. Vspored za to slavnost je sledeči: Na predvečer ob polu 9. uri: Mirozov z bakljado. Po mirozovu sestanku v gostilni g. A. Deisingerjeve. Nedelja 4. avgusta: Zjutraj ob tri četrti na 5. uro: Budnica. Zjutraj od 1/7. ure naprej: Sprejem došlih društev in gostov na kolodvoru ter pri mestnih uhojih. Zjutraj ob 1/9. uri: Sprejem po mestu in pozdrav gasilnih društev pred mestno hišo po blagospodu mestnem županu. Popoldan ob 11. uri: Sveta maša v župnijski cerkvi sv. Jakoba. Po sveti maši odhod na glavni trg pred mestno hišo, kjer se vrši razdelitev diplom devetim gasilcem za 25letno neprekinjeno službovanje po načelniku »Zaveze kranjskih gasilnih društev«, blag. gospodu Franu Doberletu. Popoldan ob 1. uri: Skupni banket na vrtu gospe A. Gusellove (kuvert za osebo 3 krone). Oglasila k banketu vsprejema odbor najkasneje do 23. julija t. l. Popoldan ob 1/4. uri: Koncert domžalske godbe na Štemarjih. Po koncertu: Prosta zabava. Vstopnina h koncertu 60 h za osebo; uniformirani gasilci so vstopnine prosti.

(Mlekarska in sirarska zadruga v Logatcu) je imela dne 28. aprila 1901. svoj redni občni zbor. Iz poročil podajemo sledeči posnetek: Zadruga štela je začetkom 1900. 1 174 članov, med letom je pristopilo 135 članov, 2 člana sta izstopila, tedaj imela je zadruga koncem leta 307 članov, kateri imajo 491 deležev. V letu 1900 donesli so zadrugniki v mlekarino 520.126 litrov mleka ter 2230 kilogr. surovega masla, za katero blago dobé 66.713 kron 04 vin. — Zadruga prodala je tekom leta 308.667 litrov svežega ter 22.209 litrov posnetega mleka, 14.126 litrov smetane, 3.411 kg. surovega masla, 1.389 kg. skute in 9556 kg. sira. Tekom leta 1900 osnovala se je v Hote-drašici »podružnica«, tako, da zadrugni okoliš obsega 3 občine. Zaradi naraščajočega prometa, množine mleka, katera je dnevno dosegla 2400 litrov, ne zadostujejo sedanji najeti mlekarčni prostori ter se je zaradi tega sklenilo, da si zadruga zgradi tekom leta 1901 svojim razmeram in mlekariskim zahtevam primerno novo stavbo. V predstojništvu ostanejo, oziroma se novo volijo gg.: Franc Majdič, načelnikom; Anton de Gleria, blagajnikom; Josip Turk, tajnikom ter Miha Kabaj in Franc Semrov, odbornikoma; v nadzorništvo bili so zopet oziroma dva nova, voljeni gg.: Ivan Sicherl, načelnikom; Tomo Tollazzi, njega namestnikom ter Ivan Mihevc, Ivan Hladnik, Julij Lenasi in Ivan Petkovšek, odborniki.

Telefonska in brzojavna poročila.

Solnograd, 16. julija. (C. B.) Cesar je danes po vojaški paradi sprejel več deputacij, mej temi tudi deželni odbor, na čelu mu glavar Winkler, ki se je cesarju zahvalil za potrditev zakona o železnici čez Ture. Cesar je v odgovoru pozival deželni odbor, naj skrbi posebno za gospodarski razvoj dežele.

Gruž, 16. julija. Novo železnico je ob prisotnosti ministra Witteka, namestnika, dvorn. svetnika Zardellija, barona Spauna, mnogih poslancev in drugih odličnjakov in nebrojne množice občinstva slovesno blagoslovil škof Marcell.

Trident, 16. julija. Laški listi izjavljajo, da bodo tirolski laški poslanci vstrajali toliko časa v obstrukciji in da bodo toliko časa preprečevali seje dež. zbora, dokler ne pride načrt o avtonomiji v razpravo.

Rim, 16. julija. Vest, da se bode prihodnje leto podal laški kralj v Pariz, se tu ne dementuje, pač pa se zagotavlja, da potovanje ne bo naperjeno proti trozevi.

Canea, 16. julija. Ko se je guverner na Kreti princ Jurij vozil v vladno

palačo, skočil je pred voz neznan človek in princa pričel psovati. Policija je moža aretirala ter trdi, da je mož blazen. Očividci pa trdijo, da je hotel mož izvršiti atentat.

London, 16. jul. Kralja Edvarda, ruskega carja in nemškega cesarja bodo pri sestanku v Mogunciji spremljali voditelji ministerstev. Skoro gotovo bode kralj Edvard obiskal tudi cesarja Franca Jožefa, in tudi car utegne pri svojem povratku v Rusijo obiskati avstrijskega cesarja.

Berolin, 16. julija. Bureau „Herald“ dementuje vest, da se bode 14. avgusta vršil v Mogunciji sestanek nemškega, angleškega in ruskega vladarja.

London, 16. julija. 200 organiziranih delavskih društev zahteva od severoameriške družbe za izdelovanje jekla odpustitev vseh delavcev, ki ne pripadajo nobenemu društvu. Ako družba zahtevi ne ugoti, prične stavkati okoli 140.000 delavcev. Ravno kar je prišla vest, da je 70.000 delavcev že pričelo stavko.

London, 16. julija. Angleži so v Južni Afriki v bližini Pretorije aretirali soprogo Šalk Burgherja in trdijo, da se je to zgodilo vsled tega, ker je prebivalstvo hujskala proti Angležem.

London, 16. julija. Reuterjev urad javlja iz Graafreinerja 14. t. m.: V Camp de Boo so Angleži iznenadili Bure v taboru; 35 mož in 56 konj so Angleži odvedli.

London, 16. julija. Iz Bloemfonteina poročajo 14. t. m.: Broadwood je v Reitzu ujel 29 Burov, mej njimi poveljnika Clonde, Wessele in Dwaal. Trdi se, da je bil (!) tudi Dewet v Reitzu.

Umrli so:

14. julija. Jurij Heinzman, železniški sprevodnik, 27 let, Karlovska cesta 8. jetika. — Angela Malaverh, železniškega uradnika vdova, 63 let, Wolfve ulice 1, carcinomatosis.

Žitne cene

— dne 15. julija 1901.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za jesen	K 8-26	do 8-27
Rž za jesen	7-20	7-21
Koruza za julij-avgust	5-54	5-55
„ september-oktober	5-72	5-73
„ maj-junij 1902	5-31	5-32
Oves za jesen	6-67	6-68

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za oktober	8-01	8-02
Rž za oktober	6-80	6-81
Oves za oktober	6-30	6-31
Koruza za julij	5-25	5-26
„ avgusta	5-33	5-34
„ maj 1902	5-01	5-02

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 7-75	do 8-40
Rž južne žel.	7-50	7-70
Ječmen	—	—
„ ob Tisi	—	—
Koruza ogerska	5-70	5-80
Cinkvant	6-75	7-10
Oves srednji	7-65	7-70
Fizol	7-75	10-00

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Veterevi	Nebo	Padačina v 24 urah
15. 9. zveč.	735.6	19.0	sl. svzh.	sk. jasno	—
16. 7. zjutr.	737.2	17.6	sr. zah.	dež	0.0
2. popol.	738.3	20.0	sl. jug.	—	—
Srednja večerajšnja temperatura 22-0 normale: 19.8					

Dunajska borza.

Dne 16. julija.			Dne 15. julija.		
Skupni državni dolg v notab	99.25		20 mark	23.49	
Skupni državni dolg v srebru	99.15		20 frankov (napoleonor)	19.03	
Avstrijska zlata renta 4%	118.10		Italijanski bankovci	90.85	
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	95.65		C. kr. cekini	11.29	
Ogerska zlata renta 4%	118.15		Dne 15. julija.		
Ogerska krona renta 4%, 200	93.—		3-2% državne srečke l. 1854, 250 gl.	182.50	
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	1635.—		5% državne srečke l. 1860, 100 gl.	170.25	
Kreditne delnice, 180 gl.	634.50		Državne srečke l. 1864, 100 gl.	206.50	
London vista	239.55		4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95.30	
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj	117.42		Tisine srečke 4%, 100 gl.	143.—	
			Dunavske vravnave srečke 5%	257.25	
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878			105.30		
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%			94.25		
Prioritetne obveznice državne železnice			425.25		
„ južne železnice 3%			341.25		
„ južne železnice 5%			121.20		
„ dolonjskih železnic 4%			—		
Kreditne srečke, 100 gl.			388.—		
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl.			450.—		
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gl.			48.50		
Ogerskega			24.90		
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gl.			16.50		
Rudolfove srečke, 10 gl.			58.—		
Salmove srečke, 40 gl.			—		
St. Genois srečke, 40 gl.			234.—		
Waldsteinske srečke, 20 gl.			386.—		
Ljubljanske srečke			60.—		
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl.			272.—		
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.			5790.—		
Akcije tržanskega Lloydja, 500 gl.			843.—		
Akcije južne železnice, 200 gl. sr.			86.—		
Splošna avstrijska stavbinska družba			140.—		
Montanska družba avstr. plan.			414.25		
Trboveljska premogarska družba, 70 gl.			427.—		
Papirnih rubljev 100			253.—		

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zrupe pri třebranjih, pri izkrebanju najmanjšega dobika. — Promese za vsako třebranje.
Kulaniina izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„M E R C U R“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvarah, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni vteti za dosuge kolikor je mogoče visocoga obrestovanja pri popolni varnosti.
naloženih glavnice.

Tržne cene v Ljubljani.

Tedensko poročilo

od dne 6. julija do dne 13. julija.

	K	h		K	h
Goveje meso I. v. kg	128	—	Pšenična moka 100 kg	30	—
„ II. „ „	1—	—	Koruza „ „	16	60
„ III. „ „	96	—	Ajdova „ „	29	60
Telečje meso	128	—	Fizol, liter	—	24
Prasičje „ sveže	150	—	Grah, „	—	32
„ prek.	175	—	Leča, „	—	20
Kostrunovo meso	80	—	Kaša, „	—	20
Maslo	240	—	Ričet, „	—	—
Surovo maslo	2—	—	Pšenica „ 100 kg	18	40
Mast prasičja	140	—	Rž „ „	16	—
Slanina sveža	128	—	Ječmen „ „	14	—
„ prekajena	160	—	Oves „ „	16	80
Salo	130	—	Ajda „ „	13	—
Jajce, jedno	5	—	Proso, belo, „	18	—
Mleko, liter	20	—	„ navadno „	15	—
Smetana, sladka liter	80	—	Koruza „ „	13	40
„ kisl. „ „	80	—	Krompit „ „	4	—
Med „ „ „ kg	—	—	Drva, trda, m ³	7	80
Piščanec „ „ „	110	—	„ mehka, „	5	60
Golob „ „ „	40	—	Seno, 100 kg	4	60
Raca „ „ „	—	—	Slama, „ „	4	20
Zajec „ „ „	—	—	Stelja, „ „	—	—

Laki za kočije, podstavke in razkrojljivi laki

in razkrojljivi laki tvrdke W. Harland in sin v Londonu so izmed vseh lakov, kar se jih izdeluje na Angleškem, priznано najboljši, ker se hitro suše ob vsakem letnem času in dajo izredno krasen lesk. Ti laki so najtrpežnejši in ne provzročajo niti marog, nit ne postanejo blede. Dobé se po tovarniški ceni pri tvrdki **BRATA EBERL v Ljubljani**, Františkanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju.

9 11-1

VABILO

na

IV. redni občni zbor

„Hranilnice in posojilnice v Škocijanu,

registr. zadruga z neomejeno zavezo“,

ki se bode vršil

v torek dné 30. julija 1901

ob 9. uri dopoldne

v posojilničnih prostorih v Škocijanu.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo računskega pregledovalca.
3. Potrjenje računskega sklepa za l. 1900.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev računskega pregledovalca in njega namestnika.
6. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi člane

Načelstvo.

V slučaju, da zgoraj sklicani občni zbor ne bi bil ob določeni uri sklepčen, vrši se ob 1/10. uri isti dan, na istem prostoru in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, koji bode sklepčen brez ozira na število vdeležencev.

Oznaniło.

683 3-2

Dne 21. julija 1901. ob 3. uri popoldne se bode v Hribu pri Vrhnikli vršila

prosto voljna dražba

nekadaj Obresovega mlinu in žage.

Cena in dražbeni pogoji se izvedo pri c. kr. notarju Antonu Komofarju na Vrhnikli.

Št. 24.046.

682 3-2

Dobava bukovih drv.

Podpisani mestni magistrat kupi 300 do 320 sežnjev 24 palcev dolgih, suhih zdravih bukovih drv, katere bo tekom meseca avgusta letos oddati v mestna skladišča. Ustne ali pismene ponudbe sprejema do 25. t. m. mestni gospodarski urad v navadnih uradnih urah.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane.

dné 10. julija 1901.

Zahvala.

692 1-1

Globoko ginjeni po mnogobrojnih dokazih iskrenega sočutja povodom smrti naše iskreno ljubljene soproge, hčere, svakinje in tete, gospe

Adele Krema roj. Javoršek

izrekamo za mnogobrojno zadnje častno spremstvo in za vsa toliko tolažilna ustna in pismena sožalja; kakor tudi darovateljem prekrasnih vencev, osobito blagorodnej gospej Juvancičevi, rodbini Lukanc pl. Savenburški, gđ. učiteljici E. Gerkmanovi, potem slavnih šišenski čitalnici za venec in spremstvo, slavnemu pevskemu društvu »Ljubljana« za lepo ginljivo petje, vsem častitim učiteljem in učiteljicam iz Ljubljane in z dežele, ter vsem občanom iz Spodnje in Zgornje Šiške, Ljubljane in okolice svojo najtoplejšo in najiskrenejšo zahvalo.

Žalujoči ostali.

Vožnjekarte in tovorni listi v

AMERIKO.

Kraljevi belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna

naravnost v

Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijonovana od visoke c. kr. avstrijske vlade.

Pojasnila daje:

Red Star Linie

Dunaj, IV., Wiednergürtel 20,

ali pa 127 25-23

ANTON REBEK v Ljubljani, Kolodvorske ulice 34.

Najnižje cene.

Največji izbor.

Preobleke Popravila.

L. Mikusch

tovarna dežnikov, Ljubljana, Mestni trg 15.

363 39-14